A°. 1859. N°. 238.

DONDERDAG 10 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

KENNISGEVING.

AFLOSSING VAN SCHULD.

Ter kennisse van de daarbij belanghebbenden wordt gebragt, dat, ingevolge de gedane aankondiging, op den 8 dezer, de openbaren uitloting heeft plaats gehad van aandeelen in de onderscheidene geldleeningen dezer stad, en daarbij zijn uitgeloot:

Van de geldleening van 1836:
Nos. 25, 71, 82, 106 en 140, aflosbaar 1 Januarij 1860;
Van de geldleening van 1841:
Nos. 15, 35, 43, 46, 50, 77, 78, 87, 95, en 131, aflosbaar 1 April 1860;
Van de geldleening van 1842:
No. 38, aflosbaar 1 Februarij 1860;
Van de geldleening van 1844:
Nos. 63 en 69, aflosbaar 1 Januarij 1860;
Van de geldleening van 1855:
Nos. 5, 26, 30, 33 en 34, aflosbaar 1 Januarij 1860.

Wijders wordt aan den belanghebbende op *nieuw herinnerd*, dat *nog niet* ter aflossing is *aangeboden* het *reeds* met 1 Mei 1857 *aflosbaar* gestelde aandeel no. 124 der geldleening, goedgekeurd bij Kon. Besluit van 21 Februarij 1830, no. 27.

Utrecht
8 Nov. 1859.

De Secretaris der stad Utrecht
H. G. RÖMER.

UTRECHT, Donderdag 10 November.

EEN NATIONALE RAMP.

Hebben we onlangs er op gewezen, dat de Regering geenszins het regt had te zeggen, dat de tegenwoordig in behandeling zijnde spoorweg-voordragten eene vrucht waren van 't gemeen overleg tusschen de Regering en de Kamer, daar de meerderheid der kamer vroeger steeds een geheel ander stelsel had voorgestaan, we mogen thans wel de vraag opperen, wat de meerderheid onzer Tweede Kamer zal beslissen? Zal zij het bewijs leveren, dat 't geen ze in 't voorjaar onaannemelijk verklaarde, thans niet aannemelijker is geworden, nu de Regering op stelsellooze wijze eenige lokale belangen heeft trachten te believen? of zal de meerderheid den schijn op zich laden, dat de Regering door dat »believen van lokale belangen" werkelijk er in geslaagd is, eenige stemmen voor hare ongelukkige spoorwegplannen »op te scharrelen" gelijk de heer *Kien* zich uitdrukt?

We hopen dat laatste niet; 't zou voor de eer der Kamer allerbeklagenswaard wezen; want hoe vele leden ook trachten mogen hunne stemmen te motiveren, de onbevangen beoordeelaar zal men niet kunnen overtuigen, dat 't geen door de meerderheid vroeger en nog in 't voorjaar onaannemelijk is genoemd, thans door een tooverslag voor dezelfde meerderheid aannemelijk is geworden. De reden daarvoor zou nergens anders in te zoeken zijn, dan in het behendig door de Regering aangewend middel van 't »believen van lokale belangen," waardoor echter de leden onzer Kamer zich niet mogten laten verlokken goed te noemen, wat zij vroeger steeds verkeerd heetten.

We wenschen te vuriger, dat de meerderheid der kamer de Regering niet zal volgen op den door deze zoo ongelukkig ingeslagen weg, omdat we de regeringsspoorwegplannen steeds even *stelselloos*, *onregtvaardig* en *afkeurenswaard* beschouwen. We willen niet meer in de bijzonderheden treden; de herinnering evenwel van den heer *Godefroi*, dat de Regering de bezwaren van den dijkstoel van den Tielerwaard, volgens een nader adres van dat kollegie *vertiendubbeld* heeft, moet ons helaas doen zien, hoe partijdig de regering steeds geweest is in de door haar gedane opgaven. De heer *Wintgens* bestempelde dan ook de geheele handelwijze der regering als eene »*onwaardige transaktie*," en had regt te zeggen, dat de aanneming der voorgestelde spoorweg-voordragten »*een nationale ramp*" zou wezen.

Een nationale ramp zou 't wezenlijk zijn, als de meerderheid een voorbeeld van zoo groote en zoo onverdedigbare verandering van meening gaf, als zij door zoo ligtvaardig wijzigen van zienswijze de achting voor het Parlementaire stelsel in de waagschaal durfde stellen.

Een *nationale ramp* zou het zijn, als de kamer voordragten aannam, die buiten de kamer zoo grooten tegenstand vonden, die zoo krachtige afkeuring in de hoofdstad des rijks en in het meerendeel der provinciale hoofdsteden in meer of mindere mate gewigtige aanmerkingen uitlokten.

Een *nationale ramp* zou het zijn, als de regeringsplannen in zake de spoorwegen door de meerderheid der Kamer werden goedgekeurd, nadat die in de Kamer zoo luide en krachtig werden bestreden, als wij ons niet herinneren, dit in de laatste 10 jaren te hebben gehoord, nadat die gebrandmerkt zijn, gelijk dat in en buiten de kamer is gedaan, nadat het gebleken is, dat de regering alleen tot de koncessien gekomen is, door handelingen, die door de meestgematigde leden der Kamer herhaaldelijk ten strengste zijn gegispt, en de reg. op eenige mogelijkheid van aannemen slechts heeft kunnen rekenen, nadat zij, door het ten offer brengen van millioenen uit 's rijks kas, allerlei lokale belangen heeft trachten te believen.

Wij zullen 't afwachten, of *deze* kamer over 't vaderland een *nationale ramp* zal durven brengen, door spoorwegplannen goed te keuren, die noch uit een financieel oogpunt, noch uit dat der rigtingen, noch uit dat der rivierovergangen, noch uit dat der koncessien, in een woord uit geen enkel oogpunt, de toets van een grondig onderzoek kunnen doorstaan.

De Tweede Kamer heeft weldra eene hoogst gewigtige beslissing te nemen; mogen alle leden het inzien, hoe groote verantwoordelijkheid zij in deze op zich laden!

— Terwijl men steeds wachtende is op de teekening der vredesvoordragen te Zurich, waartegen telkens kleine moeijelijkheden zich blijven opdoen, maar waarvan men heden weder meldt, dat ze elk oogenblik kan plaats hebben, — heeft de maatregel van Midden-Italië, om het kongres meer tegenover een voldongen feit te plaatsen, de Italiaansche zaak in een geheel nieuw tijdperk gebragt. Op de beslissing van Parma, Bologna en Florence zal nu ook Modena spoedig volgen, en prins *Eugenius van Savoije Carignan* zal weldra als regent zijn uitgeroepen over de vier Midden-Italiaansche Staten. Wat kan dan het kongres nog doen? Naar 't schijnt, niet veel minder, dan, als het de aansluiting van Sardinië bepaald wil voorkomen, de vorming van een krachtig konstitutionelen staat *in* Midden-Italië te bevestigen. Zulk een Ital. middenstaat zou dan niet anders dan op den meest vriendschappelijken voet met Sardinië moeten staan, en het denkbeeld zou zelfs keizer *Napoleon* moeten toelagchen, omdat het meer kans van welslagen zou geven voor de verwezentlijking van zijn anders vrij onpraktiesch plan van een Italiaanschen Bond.

Zal echter de prins *van Carignan* de hem opgedragen taak aanvaarden? Ze biedt ontegenzeggelijk zeer groote bezwaren aan; maar de vaderlandsliefde van den prins is bekend, en waar de belangen van Italië hem roepen, zal hij niet schroomen ook een zware taak op zich te nemen. De prins is 45 jaren oud en dus in krachtvollen leeftijd; hij zal niet terugschrikken voor wat de nationale zaak van hem vordert. Alleen zou zijn koninklijke neef moeijelijkheden kunnen in den weg stellen; de prins toch is admiraal en generaal van de nat. garde in Sardinië. De Midden-Ital. staten zullen echter zeker wel vooraf zich hebben vergewisd van de aanneming. Buitendien duurt in Parma en Modena het diktatorschap van *Farini* voort, tot dat prins *Eugenius* het regentschap heeft aanvaard, en Bologna heeft tot aan die aanvaarding zich ook onder diktatorale magt van *Farini* gesteld. Die zamenwerking is altijd goed, ofschoon de goede kansen voor de Romagna steeds gering blijven.

Van eene isolering van Engeland is geene sprake meer; integendeel moet te Breslau Rusland door Pruissen nader aan Engeland zijn gebragt, terwijl de verhouding tusschen Petersburg en Weenen voortdurend min gunstig is. — Engeland is bovenal vredelievend, soms te zeer; want als men te veel een gevaar wil vermijden, valt men er soms juist *in*, en 't kon ook wel eens zoo gaan met de te groote vrees voor oorlog. De *Times* toont zich echter weder gerust, door dien Engeland tijd heeft gehad zijne verdedigingsmiddelen in orde te brengen. Wij voor ons zien echter nog beter waarborg voor het behoud van den vrede in een innig bondgenootschap tusschen Rusland en Pruissen en aansluiting van deze beide magten aan Engeland, als het Westelijk verbond mogt uit elkander spatten.

Na de welwillende verklaringen door 't Spaansche hof aan Engeland gedaan, omtrent hare voornemens met Marokko, kan die zaak geene groote bezwaren vooreerst opleveren. Anders zou het wezen, als het werd bevestigd, dat men op het kongres de zaak der Suez doorgraving zou willen ter sprake brengen.

Er zijn berigten uit Amerika, die gewagen van groote wanorde in Nieuw Grenada. Men dacht, dat de president *Ospina* zich niet zou kunnen handhaven. — Uit Indië zijn tijdingen, die melden dat *Jung Bahadoor* er toe zou besloten hebben, de Rebellen, die op zijn gebied schuilplaats zoeken, te verdrijven. — In Cochin China hebben de Franschen, aangevallen, eene luisterrijke overwinning behaald.

Per telegraaf is er berigt van de aankomst der Indiesche landmail, berigten uit Batavia aanbrengende tot den 23 September.

Daarmede is de tijding ontvangen, dat de regering 10 schepen voor de expeditie naar Boni heeft aangevraagd. De hoofdplaats van Banjermassing is door de inlanders overvallen, doch zij zijn afgeslagen.

De goev.-gen. is te Batavia teruggekeerd. Overigens geen nieuws.

De aldaar aangekomen Ned. schepen waren: Bengalen, Tonia, Kosmopoliet, Nieuw-Lekkerland en Reijerwaard alle vijf van Rotterdam.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Bombay, 12 *Okt*. Het bevestigt zich, dat de tegen de Waghurs uitgezondene expeditie het eiland en het fort van Beyt heeft genomen. *Jung Bahadoor* heeft besloten de gevlugte rebellen uit zijn rijk te verdrijven.

Lord *Elphinstone* zal met Maart aanst. de funktiën van goeverneur van Bombay nederleggen.

Uit Hongkong wordt van 28 Sept. gemeld, dat het Amerik. traktaat eerst in werking zal treden, wanneer de moeijelijkheden met Engeland en Frankrijk zullen zijn uit den weg geruimd.

Bologna, *Dingsdag*. De nationale vergadering van de Romagna heeft met eene groote meerderheid het volgende voorstel goedgekeurd: Het ontslag van den goev.-gen. wordt aangenomen en hem de erkentelijkheid der vergadering betuigd. Aan den diktator van Parma en Modena wordt algemeene volmagt verleend om het bestuur over de Romagna te voeren, tot de prins van Carignan het regentschap zal hebben aanvaard.

De vergadering is daarop verdaagd.

Kassel, *Dingsdag*. De tweede kamer heeft heden met algemeene stemmen op vijf na, besloten tot het in overweging nemen van het voorstel, strekkende om het verzoek wegens de wederinvoering der konstitutie van 1851 thans tot de Duitsche bondsvergadering te rigten.

Genua Woensdag. De *Corriere Mercantile* meent den hoofdinhoud van het antwoord van Koning *Victor Emmanuel* aan keizer *Napoleon III* te kunnen mededeelen, en zegt hoe die daarop nederkomt, dat de koning, zich door zijne verpligtingen jegens het Italiaansche Volk gebonden achtende, tot de door keizer *Napoleon* voorgestelde konfederatie niet kan toetreden, maar den uitslag van het kongres wil afwachten.

Weenen, *Woensdag*. De groote optogt bij fakkellicht, gister avond ter gelegenheid van het *Schillersfeest* gehouden, is uitnemend afgeloopen. Eene ontelbare menigte woonde haar bij. Ondanks de buitengewone opgewondenheid die er heerschte, is echter de orde geen oogenblik verstoord. Bijzonder schoon weder begunstigde het feest. Eerst tegen het eind viel er een weinig regen.

Berlijn, *Woensdag*. Uit een goede bron wordt gemeld, dat op het te houden kongres, ook de kwestie der doorgraving van de landengte van Suez zal worden ter sprake gebragt.

Londen, *Woensdag*. De koningin, de prins gemaal en de prinsessen *Alice* en *Helen* ontvingen gister prins en prinses *Frederik Wilhelm* van Pruissen aan het station te Windsor. De bevolking ontving de hooge gasten met gejuich. De prins van Wales kwam later aan.

Naar aanleiding eener depêche uit Parijs zegt de *M. Post*, dat de laatste bezwaren tegen de onderteekening van het verdrag van Zurich uit den weg geruimd zijn.

Parijs, *Woensdag*. Het bevel tot onderteekening van de zoogenaamde vredes-instrumenten is heden middag te Zurich ontvangen en men ziet elk oogenblik alhier het berigt van de onderteekening te gemoet.

Marseille, *Woensdag*. De mail uit Calcutta, met berigten uit China, is alhier aangekomen.

Volgens tijdingen uit Cochin China, waren de Fransche troepen door eene groote overmagt van de Cochin Chinezen aangevallen, op welke zij eene

volkomene overwinning behaald hadden. De vijand heeft aanzienlijke verliezen geleden.

Turijn, Donderdag morgen. Er is berigt uit Florence, dat de nationale verg. op het rapport van den adv. *Gallioti*, het voorstel heeft aangenomen, om aan den prins *Carignan* het regentschap over Toskanen op te dragen, om namens *Victor Emmanuel*, den gekozen koning, het bestuur te leiden.

Bij de geheime stemming hebben zich 154 voor en 1 tegen verklaard.

Londen, Donderdag morgen. Bij het banket van den Lord Major, heeft de min. *Lewis* verklaard, dat het ministerie met keizer *Napoleon* beraadslaagt over gezamentlijke maatregelen tegen China te nemen. Engeland is niet in den laatsten oorlog tusschen beide gekomen. Thans is de tijd gekomen, waarop de mogendheden die de Weener verdragen geteekend hebben, zullen worden verzocht op een kongres bij een te komen, ter regeling van de Italiaansche zaak.

De regering zal daarover beraadslagen, maar in geen geval het beginsel opofferen, dat geen geweld tegen de Italianen mag gebruikt worden, en dat hunne keuze van bestuurders vrij zal blijven. Door den bijzonderen toestand van Europa is het noodig geworden, dat Engeland verdedigingsmaatregelen nam. Geene natie heeft echter vijandelijke plannen tegen Brittanje; van allen ontvangt men welwillende betuigingen.

Parijs, heden, Donderdag. De *Constitutionel* bevat een tweede art. over het kongres. Daarin wordt gezegd, dat prins *Metternich* zelf heeft begrepen, dat het werk van 1815 niet kon blijven bestaan. De Italianen worden bezworen zich praktisch te toonen; zij moeten niet te haastig vooruit willen gaan, en niet dadelijk voor Italie van een eenig rijk droomen, gelijk Frankrijk het is. Wil men die eenheid, men zal ze kunnen verkrijgen door voorzigtig voorwaarts te streven. Daartoe is het te hopen, dat de Italianen, den raad van Europa met welwillendheid ontvangen, want het kongres is werkelijk met sympathie voor Italië bezield.

Gister hebben in de Tweede Kamer de heeren *v. Asch v. Wijck*, *Luyben* en *v. Nispen* tegen de regerings-spoorwegvoordragten gesproken. Het Rotterdamsche lid, de heer *Hoynck*, heeft natuurlijk *toe-allig* de Rotterdamsche belangen verdedigd. Hij heeft daarom, evenzeer als de heer *Betz* vroeger, weinig van de Noorderlijn gesproken. Tot dusverre hebben de voorstanders der regerings-plannen nog niet veel 't woord gevoerd. De regering heeft thans ook meer ***voorstemmers*** dan ***voorsprekers*** noodig. Onbevangen voor zulke plannen te spreken is te moeijelijk; voor te stemmen zal zeker gemakkelijker vallen!

— Z. M. heeft den luit. ter zee 2. kl. *H. M.* baron *van Tuyll van Serooskerken*, op zijn verzoek, eervol uit 's rijks zeedienst ontslagen.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. de Koning der Belgen mr. *W. R.* baron *van Tuyll van Serooskerken*, grootmeester van 's Konings huis, dienstdoende bij H. M. de Koningin-weduwe; *H. W.* baron *van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen*, opper-kamerheer, en *A. F. J. F. J.* baron *van Omphal*, opper-intendant der kon. paleizen, benoemd tot groot-officieren der Leopoldsorde, en tot officier dier orde jhr. *C. H. F. du Monceau*, dienstd. adj. van Z. M. den Koning der Nederl.

§— Het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het Hoofdstuk Binnenlandsche Zaken der Begrooting 1860, is thans verschenen. Vrij algemeen beklaagt men het, dat de memorie van toelichting niets behelst omtrent den gang van zaken bij het departement van binnenlandsche zaken. Men had mededeeling gewenscht nopens de werking der wetten op het armwezen, het onderwijs en de akademie te Delft. Naar veler gevoelen, is het eindcijfer te hoog. In alle afdeelingen is aangedrongen op bespoediging der indiening van wetten op de schutterij en de militie. Vrij algemeen was men niet ingenomen met de vestiging eener rijkskommissie voor statistiek.

— De Prov. Staten van N. Braband hebben eene jaarlijksche toelage van ƒ 3,000— goedgekeurd voor herstel van het uiterlijke van de kathedrale kerk van 's Bosch; men hoopt dat ook de stad en regering voor hetzelfde doeleinde gelden zullen willen verleenen. Het kerkbestuur van St. Jan, en de aartsbisschop van Utrecht hebben er ook gelden voor toegekend.

— Naar wij vernemen, zal aan den mond van de haven van het Nieuwe Diep eene batterij worden aangelegd; ook zou het plan bestaan, om eene batterij op de Horst te Texel aan te leggen. Voor het eerste werk zijn drie plannen, waaruit de minister te kiezen heeft. Naar men denkt, zullen deze twee belangrijke werken, die de haven en de reede van Texel moeten beschermen, in den loop van het volgende jaar tot stand worden gebragt. *Arnh. Ct.*

— Vroeger is het dikwijls gebeurd, dat een onderwijzer in eene andere provincie examen aflegde, dan waarin hij woonde en werkzaam was. Dat was toen *tegen* de wet, omdat men daar moest geëxamineerd worden, waar men het laatste volle jaar was werkzaam geweest. Thans zegt art. 42 der wet op het onderwijs, dat een onderwijzer, die examen wenscht af te leggen, zich tijdig moet aanmelden bij den schoolopziener van het distrikt, waarin hij woont, *zonder verder van langeren of korteren duur* van het verblijf te spreken. Nu is het geval voorgekomen, dat iemand een bewijs van woonplaatsverandering heeft aangevraagd, en deze naar eene andere stad, in eene andere provincie, heeft verlegd, kort voor den tijd der afneming van de examens, en zoo doende gelegenheid heeft gevonden, om in eene andere provincie examens af te leggen. Kort daarna heeft hij weder zijne woonplaats naar zijn vroeger verblijf overgebragt. *H.*

— De gemeenteraad te Meppel heeft besloten te blijven, bij het plan van 't verdeelen van de scholen voor lager onderwijs in aanvang-, armen-, tusschen en burgerschool, niettegenstaande Gedep. Staten daartegen bezwaren hadden ingebragt; het plan tot gratis geven van 't lager onderwijs, in navolging van Groningen, Assen, enz. is verworpen. Het bestek der voor stads rekening daar te stellen gasfabriek is aangenomen.

— Het hof van N. Holland heeft *v. d. Hulst*, 22 jaar oud wegens moedwilligen manslag op zijn broeder gepleegd, na 't ontvangen van beleedigingen, veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf en de kosten.

— De jongste stormen hebben de aandacht meer bijzonder op de waarnemingen gerigt, die strekken om een aanstaanden orkaan te kunnen voorspellen. Volgens eene mededeeling van admiraal *Fitzroy*, kondigden de laatste winden zich ten duidelijkste aan. De barometer stond laag bij het opkomen der beide stormen van 25 en 31 Okt., doch de thermometer stond laag vóór den eerstgenoemden en hoog vóór den laatstgenoemden storm. De gevolgtrekking was, dat de eerste (die van 25 Okt.) van eene noordelijke of poolzijde zou waaijen, en die van 31 Okt. van eene zuidelijke of evenachtszijde, zoo als werkelijk gebeurd is. Ook heeft men als zeker aangenomen, dat een storm van langen duur zal zijn, indien de kenteekenen zich vroeg, en van korten duur, wanneer zij zich laat vóór het opsteken van den wind vertoonen.

— Dezer dagen is door den heer *Ed. de Bussher* aangetoond, dat reeds vóór het jaar 1410, in hetwelk naar het algemeen gevoelen het schilderen met olieverf door de gebroeders *van Eyck* werd uitgevonden, die kunst te Gent werd uitgeoefend, nl. te Gent met zekerheid in 1328 en welligt nog vroeger, in 1391 te Parijs, in 1385 te Rijssel en in 1351 te Doornik.

— Men leest het volgende in een Vlaamsch dagblad: Zekere *de Bouttelaere* had in een dagblad gelezen, dat het beste middel om klander uit tarw te verdrijven, was, om rond die graansoort bossen nieuw stroo te plaatsen. Ten einde de doelmatigheid van dit middel te onderzoeken, plaatste hij, die eene partij tarw met klander had, rond dezelve nieuw stroo, en deed, gedurende drie of vier dagen, het graan onderscheiden malen omzetten. Een lid van de provinciale kommissie van landbouw schrijft hieromtrent met verscheiden ooggetuigen te kunnen bevestigen, dat al de klander uit de tarw is gegaan, en zich in de bossen stroo verplaatst heeft.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 9 *Nov.*, 2,55 El.; + AP. 9.50. Gev. 13 d. De Rijnhoogte te Keulen den 9. Nov. 10 voet 8 duim, 10 voet 4 duim Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Tweede Kamer heeft gister voortgezet de diskussie over het wetsontwerp betrekkelijk de spoorwegen.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt een voorstander te zijn van staatsspoorwegen, vooral door den loop die de zaken thans nemen. Dit zou voor hem reeds eene eerste reden tot verwerping van dit ontwerp zijn, maar hij heeft daarvoor nog eene andere reden. De gansche behandeling toch dezer aangelegenheid heeft bij hem een pijnlijken indruk veroorzaakt, vooral door de onverklaarbare handelwijze der regering, ten aanzien der koncessien, waarbij de regering eene buigzame, twijfelachtige, volgzame gedragslijn heeft aangenomen. Hij noemt het stelsel der regering even slingerend als de rigting der lijnen zelve, en verwijt haar te meten met twee maten, waardoor zij de verdenking van partijdigheid niet heeft kunnen ontgaan. Hij betreurt het, dat deze zaak, die bestemd moet zijn om welvaart over het land te verspreiden, eene bron van tweespalt is geworden. Hij treedt, op het voetspoor van vorige bestrijders van het ontwerp, in een terugblik op hetgeen sedert de laatste jaren in zake de spoorwegen is geschied, met aanhaling tevens van het gebeurde in deze Kamer, de aangenomene motien van orde en de opvolgende verklaringen der Regering in de gewisselde stukken, alles ten betooge van weifelachtigheid en gemis aan vaste overtuiging en vast stelsel bij de Regering. Eerst was het systeem: deelneming door den Staat; daarna is dat plan weder opgegeven, en is men overgegaan tot rentegarantie, ofschoon de Regering erkent, dat haar eerste stelsel voor den Staat voordeeliger is. Nu vraagt hij, of het de roeping der Regering kan zijn, tegen eigen overtuiging, aan het verlangen der Kamer toe te geven, en of het niet veeleer hare roeping en pligt was om te trachten hare overtuiging aan de Kamer mede te deelen. Wanneer de Vertegenwoordiging zich in de middelen ter bevordering van het welzijn der Natie vergist, dan moet de Regering haar trachten te overtuigen en niet dadelijk toegeven en zelfs daartoe meerdere uitgaven doen dan bij een vroeger verdedigd systeem noodig was. Mag een minister van financiën die meerdere uitgaven doen, als hij overtuigd is, dat zij niet noodig zijn? Waarlijk, de vrees om overwonnen te worden, kan wel eens te ver gedreven worden. Maar de regering vergete niet, dat, indien door de financiële voorwaarden grootere lasten op de natie worden gelegd dan bij het vroeger ontwerp was voorgedragen, zij, door toe te geven aan de wenschen, in het voorloopig verslag geuit, in geen geval ontslagen is van hare verantwoordelijkheid door die op de kamer over te brengen. Spr. betoogt vervolgens het gemis van een leidend beginsel bij de keuze der lijnen en staaft dit: *a.* door de onvolkomen verbinding met het buitenland; *b.* door de omwegen en kronkelingen der lijnen in het binnenland. In dat tweeledig betoog ontmoet hij natuurlijk de vorige bestrijders, vooral ook uit de Noordelijke provincien. — Wat de Zuiderlijn betreft, zoo begrijpt hij de voorliefde der Reg. niet voor den overgang aan den Moerdijk. Het midden van het land wordt geheel van het Zuiden afgesloten en Amsterdam wordt op eene kunstmatige wijze zoover mogelijk van het aansluitingspunt Venlo verwijderd, gelijk in 't Noorden Harlingen van Rheine het verst verwijderd wordt. Door de lijn van den Moerdijk wordt Rotterdam wel met België verbonden, maar dat is het doel niet van de aansluiting der spoorwegen; dat was de verbinding met de Rijnprovincien. Zijne slotsom is, dat de lijn Utrecht-'s Bosch de meest aanbevelenswaardige is om alle belangen te vereenigen.

Wat de breedvoerige uitmeting betreft der gevaren, verbonden aan rivier-overgangen en vooral voor den Noorder-Lekdijk, — in deze kwestie zal hij zich niet inlaten; zij is door deskundigen bestreden. Hij is geen zaakkundige, maar hij betuigt toch zijne bevreemding, dat de Regering voor de rivier-overgangen te Arnhem en te Nijmegen zoo gerust is, waartegen juist door andere deskundigen is opgekomen en die door het bestuur van den Tielerwaard als allerbedenkelijkst worden geoordeeld. Spr. geeft eene uitvoerige geschiedenis nopens den Noorder-Lekdijk sedert 1761, waaruit hij afleidt, dat de vermeende gevaren voor dien dijk, bij de door hem gewenschte lijn Utrecht-Kuilenborg-'s Bosch, óf in het geheel niet, óf niet van dien overwegenden aard zijn als de Regering en de bestrijders dier lijn opgeven. Deskundigen hebben verklaard, dat redelijkerwijze geen vrees voor den dijk, bij eene goede vigilantie en wakker toezigt, behoeft te bestaan; voor het overige beroept hij zich op het gevoelen van den ingenieur *Fijnje*, die langen tijd te Utrecht geplaatst was en dus in de gereede gelegenheid was om den toestand van dien dijk te beoordeelen. Hij kan zich niet voorstellen dat de heer *Fijnje*, als de toestand van dien dijk zoo gevaarlijk was, zou durven aanraden van den weg Utrecht — 's Bosch. Spr. betoogt nader, dat de reg. met twee maten en twee gewigten weegt, nopens den weg van Amsterdam naar het N. Diep en betreffende de subsidiën der provincien en gemeenten, die zij gevraagd en daarna weder geweigerd heeft. Spr. eindigt met, nopens de financiële bezwaren, in herinnering te brengen het programma van dit ministerie, betreffende de verbetering van ons belastingstelsel. De ontwerpen van het vorig kabinet dienaangaande vonden bij den tegenwoordigen Minister van Financiën tegenspraak en bij het toenmalig lid uit Rotterdam veel bezwaar, ofschoon het slechts een offer gold van 9 ton. En wat ziet men thans: millioenen schats voor den aanleg van spoorwegen, die de reg. na veel aarzelen en slingeren bereid is te besteden, zonder dat het algemeen belang daardoor bevorderd zal worden.

De heer *Hoynck van Papendrecht* zal niet treden in algemeene beschouwingen, maar slechts een paar opmerkingen maken.

Wat het financiele bezwaar betreft zal hij niet ontkennen dat tot de verwezenlijking van een zoo groot nationaal belang, als waarvan hier sprake is, groote offers van de schatkist worden gevergd. De vraag kan alleen zijn deze, of er in de toekomst voor onze financieu wezenlijk gevaar bestaat? Hij heeft de overtuiging dat de rente-garantie slechts voor eenige jaren zal noodig zijn; en beroept zich daartoe op de Holl. en Rijn-spoorwegen.

Wat de rigtingen betreft, Spr. is van oordeel, dat de aanleg van spoorwegen in ons land het verkrijgen van goede handelswegen tot hoofddoel moet hebben. Toetst hij aan deze voorwaarden de aanhangige koncessie, dan komt deze hem allezins voldoende voor. Er zijn zeker vele bedenkingen, die juist kunnen geacht worden; maar in 't algemeen beschouwt Spr. de voordragt als goed voor den transitohandel, dien hij van 't grootste gewigt voor 't land acht. Hij meent, dat men dat belang over 't hoofd ziet, en hij schetst de voordeelen er van, zoowel

de direkte voor handelaar en arbeidsman, als de indirekte, die vooral de ontwikkeling van onzen handel betreffen. Hij wijst daarbij op den handel en zet uiteen, dat in 1857 te Amsterdam zijn ingeklaard 1988 schepen met een last van 414,000 tonnen; te Rotterdam 2494 schepen met een last van 628,000 tonnen, dus zijn in dat jaar te Rotterdam 506 schepen meer ingeklaard en bedraagt het meerdere aan tonnenlast het aanmerkelijke cijfer van 214,000 ton. Uitgeklaard werden in Amsterdam in datzelfde jaar 1495 schepen, terwijl in Rotterdam 1755 werden uitgeklaard, en het verschil aan tonnenlast bedroeg 185,000. In 1858 was het verschil nog aanzienlijker. In Rotterdam werden 711 schepen meer ingeklaard en 525 meer uitgeklaard dan dit in Amsterdam het geval was. Dien handel moet men ontwikkelen, vooral als men er op let, dat de ondernemingsgeest door het konsignatiestelsel niet wordt opgewekt, de Suez doorgraving eene geheele wijziging in den handelsloop kan brengen, en de O. Ind. baten steeds wisselvallig blijven. Men moet dus den transito-handel aanmoedigen, maar daartoe moeten wij in de eerste plaats *spoorwegen* hebben, spoorwegen, zoo als de wet ze aanbiedt.

De heer *Luyben* ontwikkelde verschillende bezwaren tegen de voordragt. In de eerste plaats bestreed hij het stelsel om spoorwegen door koncessien aan te leggen. Hij was voor den aanleg van Staatsspoorwegen, ook daarom, dat wij met Belgie moesten konkurreren, en daar de Belgische weg naar Duitschland een straatweg was, had de Staat daar het in zijne magt om de vrachttarieven zoo laag mogelijk te veranderen, van welke magt het Belgische goevernement nog in den loop van den zomer had gebruik gemaakt. De Spr, zag hierin eene noodzakelijke reden, om ook hier te lande, ten einde konkurrentie mogelijk te maken, de spoorwegen van wege den staat aan te leggen. In de tweede plaats ontwikkelde de Spr. zijne bezwaren tegen de rigting. Hij merkte op, dat men had eene nuttelooze lijn, die van Nijmegen naar Venlo; eene lijn die meer ten voordeele van België dan van Nederland strekken zou, van Tilburg op Nijmegen geprolongeerd van Arnhem tot Rheine. Wat het hoofddoel van den aanleg van spoorwegen betreft, hechtte hij meer aan het binnenlandsch dan aan het internationaal verkeer en uit dien hoofde betreurde hij het dat de lijnen zich niet meer rigtten naar Amsterdam, dat er geen lijn liep van Harlingen door het Zuidwestelijk deel van Friesland en dat de lijn door Noordbrabant langs het minst bevolkte gedeelte dier provincie zou worden aangelegd. Hij kon zich ook met de rigting der lijnen niet vereenigen, vooral niet omdat 's Bosch was uitgesloten. In de derde plaats beschouwde de spreker de finantiële zijde van het voorstel. Voor de groote offers, die gevraagd werden, deinsde hij niet terug. Maar de vraag was of die offers wel door hetgeen men tot stand zou brengen geregtvaardigd werden en die vraag moest hij in ontkennenden zin beantwoorden. Ook woog bij hem het bezwaar, dat voor de aaugevraagde koncessien geen geld zou zijn te bekomen.

De heer *v. Nispen v. Sevenaer* was van oordeel dat het geheele ontworpen spoorwegplan van eene finantiële zijde beschouwd, tot groote bezwaren zou moeten aanleiding gezen. De spreker achtte het hoogst bedenkelijk de finantien voor de toekomst te verbinden op de wijze als werd voorgedragen, vooral als hij in aanmerking nam, dat de uitgaven in de laatste jaren steeds klimmende waren geweest, dat de inkomsten niet in gelijke mate waren toegenomen, dat door aanneming van de wet de kwestie der herziening van belastingeu voor langen tijd onafgedaan zou blijven, dat het evenwigt van 's Lands financiën alleen werd bewaard door toevallige baten uit O. I., welke bijdragen voor vermindering vatbaar waren bij de rijzing en daling van prijzen der koloniale produkten. Men mogt daarbij niet vergeten, dat door den aanleg van zoovele wegen onder staatswaarborgen, allerlei verdere groote werken op 't tapijt kwamen, die men niet steeds zou kunnen op zijde schuiven. Maar kwam Spr. het ontwerp, reeds van dien kant beschouwd, onaannemelijk voor, niet minder was dit het geval als hij het plan der regering in onderdeelen naging. De spoorwegkaart toch inziende, had Spr. met bevreemding ontwaard, dat het midden des lands geheel afgezonderd zou blijven, in dier voege, dat men, om derwaarts te komen, zich eerst naar de uiteinden des rijks zou moeten begeven. Niet minder had Spr. zich verwonderd, lijnen aan te treffen getrokken door streken die zich niet door bedrijvigheid of volkrijkheid onderscheiden, en daarentegen had Spr. lijnen gemist door andere oorden, waar welvaart en nijverheid heerschen. Een stelsel om de zeehavens met het buitenland op korte wijze te verbinden onthrak in het geheele plan, terwijl aan den anderen kant groote offers gevraagd werden om Rotterdam met den Moerdijk te verbinden, tusschen welke beide plaatsen zulke uitmuntende waterwegen bestonden. Spr. eindoordeel was dus zeer ongunstig.

Wegens het vergevorderde uur is de vergadering gescheiden tot heden ochtend ten 11 ure, zijnde dan de heer *de Kempenaer* het eerst aan het woord.

MADRID, 4 November.

De minister van staat heeft aan alle vertegenwoordigers der regering in het buitenland een manifest gerigt, waarin de beleedigingen, door Marokko Spanje aangedaan, worden opgesomd, de loop der onderhandelingen wordt medegedeeld, en de redenen worden opgegeven, die Spanje er toe geleid hebben geweld te gebruiken.

Het gerucht door onze en de Parijsche bladen verspreid, omtrent de heerschende geestdrift voor den oorlog is ten hoogste overdreven. Behalve enkelen in de voornaamste steden toont de bevolking zich volmaakt onverschillig. Alleen het leger en de Baskische provincien maken hierop eene uitzondering.

De *Discusion* heeft in een zeer goed artikel het leger er op gewezen, dat het niet moet vergeten, dat het geen godsdienstoorlog voert, en dat de beschaving der negentiende eeuw met verontwaardiging een stelsel van oorlogvoeren afkeurt, dat in de middeleeuwen uitmuntend mogt geacht zijn.

ROME, 31 Oktober.

Eene inschrijving is hier geopend, om den koning van Sardinië en den keizer der Franschen elk een eeredegen te schenken. De gevesten zullen met smaragden, robijnen en agaten versierd zijn.

De policie heeft alle bladen laten in beslag nemen, die het memorandum van den goeverneur-generaal der Romagna hebben opgenomen.

TURIJN, 6 November.

Volgens den *Monitore Toscano* heeft de Toskaansche regering 25000 geweren gekocht.

Het water doet thans in Sardinië de gemeenschap geheel stremmen; zoowel ijzeren- als steenen wegen zijn overstroomd, en de aangerigte schade is aanmerkelijk. — De in massa gevallen regen heeft in Toskane de gemeentelijke verkiezingen geheel belemmerd; de Arno is buiten zijne oevers getreden. Met de Tiber is het niet beter, en de lage wijken van Rome staan geheel onder water.

De leening is door Italiaansche huizen vol geschreven; 't is waar, de voorwaarden zijn niet voordeelig; voor 120 millioen nominaal verkrijgt de reg. slechts 78 millioen in waarheid. Maar de leening had meer eene politieke strekking, en men wilde Europa doen zien, dat Italië niet in naam, maar inderdaad Sardiniesch gezind is, en daarom is men verheugd, dat er in Lombardije en in de hertogdommen zoo goed is geteekend.

WEENEN, 7 November.

De nieuwe leening zal, naar men zegt, 500 millioen gulden bedragen, voor de helft, naar men verzekert, te vinden door eene gedwongene leening, voor de helft door eene loterij-leening, waartoe welligt de Hong. kroondomeinen de loten zullen leveren.

BERLIJN, 8 November.

Heden heeft de prins *van Oranje* in de omstreken van Potsdam een parforce jagt gehouden. Vrijdag gaat de prins naar Weimar, om daar eenigen tijd te vertoeven.

Naar men verneemt, neemt de koning allengs weder veel in beterschap toe.

De *Preus. Ztg.* beschuldigt de *Augsb. Ztg.*, dat zij voortgaat het gerucht te verspreiden, dat de bijeenkomst te Breslau tegen Engeland gemunt zou zijn. Pruissen zou nl. op aandrang van Frankrijk en Rusland zich door die staten hebben laten vinden, om Engeland te isoleren en zich verbonden hebben om, ingeval van oorlog tusschen Frankrijk en Engeland, eene volstrekte onzijdigheid te bewaren. De *Pr. Ztg.* betreurt het, dat zulke dwaze insinuatiën der *Augsb. Ztg.* steun vinden in de verbeeldingskracht der Pruissische oppositie-bladen, die natuurlijk belang hebben bij het verdraaid voorstellen der handelingen van de regering, ten einde te beter gelegenheid te vinden hunne aanvallen voort te zetten. De *Preusz. Ztg.* zegt, dat de *Augsb. Ztg.*, door zoodanige gedragslijn te volgen, zich gelijk stelt met eenige Fransche bladen, die de kwaadwillige gissingen der Pruissische oppositie-pers als feiten voorstellen. Zoodanige taktiek, zegt de *Pr. Ztg.*, moge behendig gevonden worden, zeker is het, dat zij niet beschouwd kan worden door vaderlandsliefde te zijn ingegeven.

Een ooggetuige der plegtigheden, die onlangs te Breslau ter eere van den keizer van Rusland plaats hadden, verhaalt dat, bij de parade eene witte duif, welke door het geraas der trommels en den glans der wapens angstig en verward rondfladderde, zich voor keizer *Alexander* nederzette. De talrijke volksmenigte bemerkte zulks en begroette dit toeval als een gunstig voorteeken, dat de Russische souverein aan de zijde van onzen beminden prins-regent den vrede zal bewaren.

De Zweedsche regering heeft het driejarig budget ingediend ten bedrage van 39,052,6000 rijksdaalders inkomsten, en 26,792,700 uitgaven. Van het batig saldo zullen jaarlijk 1,697,400 rijksdaalders gebezigd worden voor renten en amortisatie eener nieuwe spoorwegleening.

LONDEN, 8 November.

Het antwoord van lord *Russell* aan de *Mortara*-deputatie hield in, dat hij de kwestie aan zijne kollega's zou voorleggen, en dat het onder zich houden van het kind eene schennis is der godsdienstvrijheid. Wat betreft de vraag, om de zaak voor het kongres te brengen, daaromtrent zou hij vooral de opinie der mogendheden moeten inwinnen.

Het totaal der tot hiertoe bekende schipbreuken gedurende de maand Oktober bedraagt 269, en gedurende de tien eerste maanden dezes jaars in het geheel 1479.

De groote luchtballon, waarmede prof. *Lowe* voornemens is de reis van Amerika naar Europa te ondernemen, is bijna gereed.

De *Bombay Standard* meldt, dat *Rao-Bam-Buksh*, tatouhdar van Doundeah Khera, wiens gevangenneming per jongste mail gemeld werd, veroordeeld is te worden opgehangen, wegens medepligtigheid aan den moord van *Cawnpore*, waaraan ook de rajah *Jyelall-Sing* is schuldig verklaard, die, volgens veler getuigenis de hoofdbewerker er van zou zijn.

Nena Sahib is te Deoghur en de begum bevindt zich in zijne nabijheid. Zij heeft 200 cipayers bij zich, hij 500, met een stuk geschut, 150 muiters, 40 olyphanten en 40 kameelen. Men zegt, dat eene brigade Ghoorkas op hen afgegaan is.

De kleinoodiën van Shansi zijn verkocht voor 19000 ₤. Lord *Elphinstone* heeft er voor de koningin twee diamanten halssnoeren en twee braceletten van gekocht, op 34000 ropijen geschat.

Uit Indië verneemt men nog, dat de expeditie tegen de Waghars een aanvang genomen heeft.

— 9 *Nov.* Gec. 96½; Peru 4½ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. 29½, 2¼ pCt. 15; Port. 5 pCt. 45¾; Sp. 3 pCt. 44½, 1½ pCt. 32⅞; Rusl. 4½ pCt. —, 5 pCt. —; Sard. 86½.

PARIJS, 8 November.

De keizer is heden ten 2½ uur van Compiegne aangekomen, om de grootvorstin Maria van Rusland, hertogin van Leuchtenberg in het Hotel du Louvre een bezoek te brengen. Haar zoon en dochter hebben een bezoek gebragt aan het Invalidenhuis, waar zich 80 personen bevinden, die onder den schoonvader der grootvorstin, den onderkoning van Italië, gediend hebben.

Generaal *Zorochu* zal het bevel over de Chineesche expeditie voeren en is tevens tot gezant te Peking bestemd.

Er is weder sprake van de oprigting van een ministerie van policie, of ten minste van eene algemeene policie-direktie bij het ministerie van binnenl. zaken. Men meent, dat de heer *Pietri* daarmede belast zal worden.

Een der oudste Parlementsleden, graaf *Kératry*, is gisteren overleden. Hij heeft den hoogen ouderdom van 90 jaar bereikt. Hij is als schrijver bekend, en was afgevaardigde onder de restauratie en de Julij-regering. In 1848 legde hij zijne staatsambten neêr.

Blanqui, de bekende kommunist, die ook in de termen der jongste amnestie is gevallen, heeft niettemin aanwijziging ontvangen zich in Algerie en niet in Frankrijk te vestigen.

Er zijn bedroevende berigten ontvangen betreffende de overstroomingen, waardoor thans eenige departementen van Frankrijk geteisterd worden. Op sommige plaatsen heeft men ook het verlies van menschenlevens te betreuren.

— 9 *Nov.* Rente op tijd 3 pCt. 70.—; Fr.-Oost Spw. 548.75; Sp. 1½ pCt. —, 3 pCt. 42½.

BRUSSEL, 8 November.

De Kamers, eergister bij kon. besluit, gesloten, zijn gister weder geopend. In den Senaat is de prins *van Ligne* met 42 van de 45 stemmen weder tot voorzitter gekozen, *van Renesse* en *Omalius d'Halloy* tot ondervoorzitters, enz.

In de Kamer der Afgevaardigden is de heer *Orts* gekozen met 27 stemmen, 12 briefjes waren oningevuld, 3 op den heer *Loos* en 1 op den heer *Vervoort*. Bij de verdere stemmingen hadden zooveel leden de zitting verlaten, dat de verg. moest gesloten worden.

Bij Etoile is een spoortrein tegen een goederentrein gestooten, zoodat 20 personen gewond zijn.

ADVERTENTIEN

*** Bevallen van een *Z O O N* Vrouwe DE JONCHEERE—DE QUARTEL.

Rijsenburg, 7 November 1859.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, ons innig geliefd eenig kind en behuwd-kind PHILIP PELGRIM EVERTS, in den aanvalligen leeftijd van 5 jaren en ruim 4 maanden.

Twello, 22 October 1859. — J. N. EVERTS. A. BOUMAN.

Eenige Kennisgeving.

Wegens buitenlandsche betrekking is deze eerst nu kunnen geplaatst worden.

*** Onze lieveling CHRISTOFFEL, ons voor ruim een jaar door God geschonken, werd ons heden door Hem ontnomen.

Leusden, 6 Nov. 1859. — A. P. VAN GRUTING, V. D. M. C. H. VAN GRUTING—DE WILDE.

*** Op den 8 November 1859 overleed te Roozendaal bij Breda, mijne innig geliefde Zuster MARIA PETRONELLA, in den jeugdigen leeftijd van 26 Jaar.

C. J. KOCK.

Vrienden en bekenden gelieven deze éénige tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming ons betoond bij het overlijden van onzen geliefden oudsten Zoon, betuig ik, namens mijne Echtgenoote, aan allen hartelijken dank.

Utrecht, W. PONTIER.
10 Nov. 1859. J. PONTIER—RIJSDAM.

*** De Heer P. V. D. MOST VAN SPIJK zal Donderdag, den 10. November, des avonds om 7 ure, in het Lokaal van Kunsten en Wetenschappen, mededeelingen doen omtrent eenige Godsdienstige opwekkingen hier te lande.

HOUTVERKOOPING.

*** Op Vrijdag den 11. November 1859, des morgens ten 10 ure, onder de gemeente Linschoten, zoo op de plaats *Linschoten* als in *het Regthuis*, van: 40 zware **Esschen Boomen**, 40 dito **Iepen**, 40 dito **Wilgen**, 20 percelen **Hakhout**, **Takkebossen**, gewaterd **Iepenhout**, **Brandhout** en **Mandenmakersteen**. — Breeder bij biljetten.

*** Men is voornemens op Woensdag den 23. November 1859, 's middags ten 12 ure, in *»het Schippershuis"* te Wijk bij Duurstede publiek te verkoopen: Een UITERWAARD, groot 5 bunders 55 roeden en 40 el, gelegen te Wijk bij Duurstede, nabij den Lekdijk, tusschen de eigendommen van het Gasthuis, de R. C. kerk en den Heer *Munter*. Dadelijk te aanvaarden. Nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris IMMINK, te Amerongen.

*** Op Vrijdag den 25. November 1859, des middags ten 12 ure, zal men ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, te Breukelen, in het Logement *het Statewapen* aldaar, in het openbaar verkoopen:

Een perceel extra best WEI- en HOOILAND, groot 5 bunders 44 roeden 50 ellen, gelegen in den Polder Oud-Aa onder de gemeente Breukelen, tusschen de eigendommen van den Wel Ed. Geb. Heer *Doude van Troostwijk* en Mej. *Huidekoper*;

en het REGT VAN BEPLANTING aan de Binnenzijde langs den zoogenaamden Nieuwen of Portengenschen weg, van af den eigendom van de wed. *J. Bom* tot aan de Portengensche brug en van de Kortrijker trigt tot aan de Kortrijker brug, met het daarop staande tweejarige Hakhout en de Boomen, aan weerszijde van de Kortrijker trigt tot aan de Kortrijker brug zoo evengenoemd.

Waarvan de opbrengst van de twee laatste vijf jarige Hakken beloopt *f* 478.25.

De perceelen kunnen bij de betaling van den koopprijs worden aanvaard.

Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

W. C. ZAMBAUX

*** berigt hare geëerde begunstigers, dat zij voorzien is van de **nieuwste Modellen] van Winter Dames Hoeden en Mutsen.**

Lange Jansstraat, Wijk G. No. 187.

*** **Wordt verlangd** als KAMENIER-NOODHULP, een fatsoenlijk Burgermeisje, die goed kan stoppen, linnen en wollen naaijen, van de Protestantsche Godsdienst. Brieven franco of in persoon op den Huize *Schaerwijde*, onder Zeijst.

KOPERGIETERS.

*** Tegen goed loon kunnen dadelijk geplaatst worden, personen, bekend met vervaardigen van **Garnituren** voor Paarden en Rijtuigen in Nieuw Zilver en Koper. Adres met franco brieven onder letter W. in den Kantoor-winkel van L. HOLTKAMP, Beurssteeg E 175 te Amsterdam.

AANBEVELING.

*** **De ONDERGETEEKENDE**, met zijne Echtgenoote eerst onlangs Leden geworden zijnde van de **ONDERLINGE NEDERLANDSCHE VERZEKERING-SOCIETEIT**, ter uitkeering van Gelden bij Overlijden, onder Directie van de Heeren **BEELER & Co.**, gevestigd te Amsterdam, heeft bij de ramp welke hem heeft getroffen (als hebbende Zuster, eenige Dochter en Echtgenoote in weinige dagen verloren,) de volle overtuiging verkregen van de soliditeit van genoemde Societeit.

Heeft de uitkeering van het bedrag zelve zijne verwachting overtroffen, niet minder de spoedige afdoening en belangstellende behandeling der Directie.

Uit eigen beweging en volle overtuiging raadt hij zijne Landgenooten aan, tot deze Societeit toe te treden, daar dezelve allezints het vertrouwen van het Publiek verdient.

J. A. HINZE, Rijks-Veearts.

Loenen, 31 October 1859.

TE HUUR TEGEN 1 MEI 1860,

*** Eene BUITENPLAATS, bestaande in zeer logeable Heerenhuizinge, geschikt voor Zomer- en Winterverblijf, Stalling en Koetshuis, smaakvol aangelegd Plantsoen met vele Vruchtboomen, Broeien Moestuin, Boschje, enz., gelegen aan de rivier de Vecht, nabij Maarssen. Nader onderrigt te bekómen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HELM, te Maarsseveen. — Brieven franco.

SPOOR.

*** De *Minister* zegt: »Wil men wiskundige zekerheid verkrijgen, (ja dat willen wij) men zie af van *Bruggenbouw* op de Hoofdtakken van onze bovenrivieren". Dat zou eerst regt verstandig zijn, de overgang kan op *drijvende bruggen* geschieden, zoo wel als thans over de *schipbruggen*, die immers maar zeer zelden voor slechts weinige dagen of uren behoeven weggenomen te worden.

MAGAZIJN VAN PELTERIJEN,

NEUDE, wijk G No. 55.

J. A. P. BEUDEKER,

*** heeft de eer te berigten, dat hij voor dit saizoen weder gereed heeft, eene zeer groote voorraad van MOFFEN, BOA'S, VICTORINES, PELSMANTELS, etc. etc. etc., volgens de nieuwste Modellen vervaardigd van Russische en Noord Amerikaansche Pelterijen.

PELTERIJEN.

*** **J. LEENAARTS** berigt, dat in zijn **Pelterij Magazijn** zeer ruim voorhanden zijn de keurigste ARTIKELEN van DAMES en HEEREN BONT, bestaande in *Victorines*, *Moffen*, *Manchetten*, *Kraagjes*, losse *Heeren Kragen*, *Otterpetten*, met Lamsvel gevoerde *Heeren Handschoenen*, *Voetzakken*, enz.

Dat ook in zijn **Hoeden Magazijn** weder van Parijs zijn ontvangen, keurige KINDER CASTOREN-HOEDEN, PLUIMEN van diverse kleuren, zeer elegante WINTERPETTEN, enz.

*** Onder onze ruime sortering van allerhande **TOILET ARTIKELEN** bevelen wij bijzonder aan:

De echte Tandzeep van Dr. SUIN DE BOUTEMARD. Zij maakt de Tanden zuiver wit, zonder het émail aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 Cents en is toereikende voor een half jaar.

De echte Dr. Borchardt's Zeep. Deze is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 Cents.

Gebr. Leder's Balsamische Aardnootolie-Zeep, die de huid reinigt zonder stramming te veroorzaken, haar zachtheid en lenigheid geeft en voor den invloed der weêrsveranderingen beveiligt, als koude, hitte, wind, enz. Het stuk kost 20 Cts.

Dr. Hartung's Kruidenpomade versterkt den groei van het Haar en werkt zoo voordeelig, dat de laatste levenskiem in den knobbel weder ontwikkeld wordt en een nieuwe wasdom begint. Zij verhindert het uitvallen en ontijdig grijs worden, maakt het krachtig, glanzend en golvend. Het glazen potje is 75 Cents.

De Kina-Olie van Dr. HARTUNG werkt zeer weldadig op het Haar en is vooral bij Kinderen zeer nuttig, daar zij het buitengewoon digt en fijn als zijde maakt. Aan den Baard geeft zij eene zachte buigzaamheid, terwijl zij zich bijzonder onderscheidt door de eigenschap de Haren een schoonen glans te geven. De Flacon kost 75 Cts.

Amsterdam Verkoophuis.	Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*
Utrecht *I. Uhlenbroek* Choorst.	Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*
„ *I. Uhlenbroek* O. Gracht bij de Hamburgerbrug.	Kuilenburg, *J. V. Hondius.*
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.	Vianen, *B. Swaving.*
„ *P. J. Hamck*, „	Wijk bij Duurst., Wed. *C. Zorn*
Amersfoort, Gebr. *Bruning.*	IJsselstein, *J. Groenhoff.*
„ *G. I. C. v. d. Roemer.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
„ *A. H. v. Ruwen.*	en in de bekende dépots in de andere steden.
Baarn, *E. v. Dapperen.*	
„ Gez. *Petersen Nobbe.*	

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de *roos*. K... M...., te Bolsward, leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid; en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en bragt eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest echter verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem eene groote dosis zalf en pillen van *Holloway*; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende dat hij in twee weken tijds, het gezigt en het gehoor weder verkreeg, en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

Nov.	GEHUWD.	
3	J. K. v. Lidt de Jeude en W. H. de Roo.	Tiel.
	BEVALLEN.	
6	W. F. P. Beuns geb. Schedding, d.	Amsterdam.
6	J. Bottenheim geb. Wolff, zoon.	Amsterdam.
3	G. M. Cnopius geb. de Haan, zoon.	Zwolle.
3	M. A. Croiset v. d. Kop geb. v. Eijk, d.	s' Hage.
6	M. Convent geb. Gerwin, zoon.	Enschede.
7	First geb. Abrahams, dochter.	Amsterdam.
8	W. D. M. Geesink geb. Reuner, zoon.	Amsterdam.
4	H. W. v. 't Haaft geb. Hasselt, dochter.	Doesburg.
6	C. C. Huijgens geb. Zaalberg, dochter.	s' Hage.
7	J. J. Kleijn geb. v. d. Es, zoon.	Leijden.
7	C. J. Kruseman geb. Loosjes, dochter.	Haarlem.
6	M. E. de Lettre Biccard geb. Berrangé, z.	Leijden.
8	C. M. B. v. d. Maessen geb. Klijn, d.	Amsterdam.
7	J. H. Oostmeijer geb. Geerling, dochter.	Amsterdam.
5	J. F. Scholten geb. Scholt Engberts, d.	Almelo.
5	D. G. Schuurman geb. Flink Schuurman, doode dochter.	s' Hage.
5	A. K. Schijfsma geb. v. Campen, dochter.	Sneek.
5	E. Sixma geb. Stienstra, dochter.	Leeuwarden.
5	C. M. J. Verstege geb. Eikendal, zoon.	Sneek.
5	L. H. Walter geb. Le Gras, zoon.	Amsterdam.
1	J. H. Wedding geb. Nusteeg, zoon.	Harderwijk.
5	K. v. d. Werff geb. Schaafsma, zoon	Dockum.
8	J. H. G. Zimmer geb. Kirchmon, zoon.	Amsterdam.
	OVERLEDEN.	
4	Mej. A. C. de Brakke, 48 j.	Middelburg.
3	C. A. Baars geb. Rijkx, 70 j.	Amsterdam.
4	P. S. L. v. Deinse, dochter.	Dordrecht.
3	A. M. C. Greve geb. Feltkamp, 48 j.	Gouda.
3	J. de Haan, 73 j.	Amsterdam.
4	A. Hendrikse, zoon.	Middelburg.
1	R. J. Jongstra, 74 j.	Sneek.
3	B. Knol, 84 j.	Amsterdam.
5	M. J. Lammiga, 84 j.	Harlingen.
4	C. J. Meijnhard geb. Quint, 90 j.	Amsterdam.
4	Mej. C. C. v. d. Pijl, 71 j.	Haarlem.
4	J. de Ruuk geb. Dutrij v. Haeften.	Arnhem.
4	J. H. de Rooij	Amsterdam.
3	H. de Savornin geb. Lohman Feith, 35 j.	Groningen.
1	Q. J. J. Thoe Schwartsenberg en Hohelandsberg, dochter	Groningen.
3	H. R. Stoet, 77 j.	Leeuwarden.
1	A. J. Scheltema geb. Scheltema.	Amsterdam.
6	J. J. Seijtz, 56 j.	Zwolle.
2	W. v. d. Vliet geb. Driendijk, 35 j.	Zierikzee.
7	Mej. E. Verhamme, 70 j.	Amsterdam.
2	E. Weisfelt geb. Hissink, 51 j.	Deventer.
4	J. Willekes geb. v. Heulen, 80 j.	Haarlem.
3	J. S. v. d. Werff, 69 j.	Leeuwarden.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Nov.	Uren.	Wind- rigt.	kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen.
			N Q.						
9	2	nnw.	12.0	765.05	45.3	+ 1.4	0.74	0.1	Bewolkt.
	10	nnw.	2.0	71.42	40.8	+ 0.4	0.81	0.	Ligt bewolkt.
10	8	nnw.	0.5	76.94	40.8	+ 0.4	0.86	0.	Ligt bewolkt.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 23.40	Pruissische	*f* 35,—
Nat. Met. Coep. .	„ —,—	Spaansche.	„ —,—
Napelsche	„ —,—	Sp. Coep per fr.	„ —,—
Div. Eng. in . . £	„ $11,57\frac{1}{2}$	Hamb. Russen. .	„ 32,50
Eng. Russen . . .	„ 11,80	Russ. in Zilv. R. .	„ 33,25
Fransche	„ 55,25	Poolsche in fl. . .	„ 26,50
Belgische	„ 55,75	Dollars	„ —,—

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 9 November 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{3}{4}$
dito dito	3 „	$75\frac{7}{8}$		
dito dito	4 „	97	$97\frac{5}{16}$	$97\frac{5}{16}$
Handelmaatschappij. .	$4\frac{1}{2}$ „	$126\frac{1}{4}$		
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{3}{4}$		
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{4}$ pCt.	$31\frac{7}{8}$	$31\frac{15}{16}$	
Obligatien	3 „	$43\frac{1}{4}$		
Binnenl. Schuld	3 „	$41\frac{1}{2}$		
Amortisable		$10\frac{11}{16}$	$10\frac{3}{4}$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$43\frac{1}{2}$		
dito 1856/59 . . .	3 „	42	$42\frac{1}{16}$	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°.*	5 „	$103\frac{5}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	$101\frac{7}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	85		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{7}{8}$	
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4 „	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{7}{8}$	
dito 5e Serie	5 „	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{9}{16}$	
dito 1855 6e Serie . .	5 „	$99\frac{1}{4}$	$99\frac{3}{8}$	$99\frac{1}{8}$
dito Adm. te Londen	$4\frac{1}{2}$ „	$94\frac{1}{4}$		
dito dito	3 „	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{1}{8}$
Inschrijv. in Assign. .	6 „	61		
Certifik. van Assign. .	6 „	$61\frac{5}{8}$	$61\frac{3}{4}$	
POLEN.				
Obligatiën	4 pCt.	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{13}{16}$	
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 „	$101\frac{1}{2}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C°.*	5 pCt.	$62\frac{5}{16}$	$62\frac{3}{8}$	
Oblig. Metaliek	5 pCt.	$53\frac{1}{4}$	$53\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{2}$
Oblig. Rente Am. . . .	5 „	$72\frac{3}{4}$		
dito dito Nat. 1854. .	5 „	$57\frac{1}{4}$	$57\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$28\frac{1}{2}$		
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5 pCt.	$99\frac{1}{2}$		
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855. .	1 „	$14\frac{9}{16}$		
Venez. Oblig.	3 „	$27\frac{3}{16}$	$27\frac{3}{8}$	$27\frac{3}{16}$
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$ „	$14\frac{7}{8}$	$15\frac{1}{16}$	
Mexiko, Obl.	3 „	$21\frac{1}{16}$	$21\frac{1}{4}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7 „	$79\frac{1}{2}$	79½	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL
BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN
DONDERDAG 10 November 1859, No. 268.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Vrijdag avond 28 *Okt.*

De heer *v. Doorn* zegt, dat het voorstel van den heer *de Muralt* bij hem verwondering heeft opgewekt; hij ziet geen bezwaar tegen het volgen van dat der komm. Zij toch heeft getoond, dat zij moeijelijkheden wilde voorkomen door die onvoorziene uitgaven te vereenigen. Nu geeft men nog het hoofdbeginsel niet prijs, wanneer men, zooals nu, één post voor de gymnastiek, het teekenen en de handwerken is genomen in het algemeen zamentrekt; Kosten voor prijzen, boeken en meubelen. Maar Spr. ziet niet in, dat daarom even zoo moet worden gehandeld met de andere onderdeelen. De heer *Boer* heeft in de vorige zitting bij herhaling er op gewezen, dat het bestuur gebonden was aan de bijlagen, en nu schijnt het, dat hij die bewering niet ernstig gemeend heeft. Maar wanneer de bedoeling bestond, om zich daaraan toch niet te houden, waarom gaf men dan den raad eene dergelijke verdeeling in de hand. De komm. zou er niet op gekomen zijn, had niet het dagelijksch bestuur haar zelf aangeboden. Nu zij er eens is, zou Spr. het te betreuren vinden, als men haar liet varen, vooral omdat zij niet hinderlijk kan zijn.

De heer *de Jong* ondersteunt het gesprokene door den heer *v. Doorn*. Men moet toch, zegt Spr. onderstellen, dat het bestuur na rijp beraad die tabel heeft voorgedragen, en nu moet men zich toch verwonderen, als leden van het bestuur haar omwerken en verlangen, dat men zoo dadelijk met die omwerking genoegen neme. Als de HH. *Boer* en *de Muralt* van die meening geweest waren, hadden zij haar toch in den boezem van het dagel. bestuur kunnen voordragen. Voor onvoorziene gevallen heeft men genoeg voorhanden, en zou er nog meer noodig zijn, welnu, dan brenge men het op de onvoorziene uitgaven. Spr. acht het zeer bezwarend, zoo maar op goed geloof aan, de omwerking van den heer *de Muralt* aan te nemen.

De heer *de Muralt* zegt, dat hij niet zoozeer aan het amendement hecht; dat als men meende, dat het eene afwijking zou zijn van het aangenomen beginsel, hij het niet zou willen prijs geven. Goed geloof is omtrent de opgave der onderwerpen en cijfers echter hier niet noodig; men heeft de bijlage voor zich liggen, en kan het in een oogenblik zelf nagaan en zien, dat het totaal cijfer van de gewijzigde bijlage van *f* 2400 slechts met *f* 200 is verhoogd.

De heer *Pabst* is voor het amendement, waarin hij volstrekt geen afwijking ziet van het aangenomen beginsel. Er wordt eenvoudig voorgesteld, de posten voor traktement, voor verwarming en verlichting, voor meubelen, boeken enz. elk onder een afzonderlijk hoofd uit te trekken. Wanneer het amendement van den heer *de Muralt* niet wordt aangenomen, dan zal later door hen, die tegen het beginsel zijn geweest, een argument daartegen getrokken worden uit de moeijelijkheden die men door de aanneming van het amendement zou kunnen voorkomen.

De heer *de Muralt* kan zich zeer goed vereenigen met het voorstel der komm., om al de posten te zamen te nemen. Spr. stelt dan echter voor, die som te behouden gelijk zij is voorgesteld door B. en W. Het woord „onvoorziene" zou Spr. mede *in veranderlijke of verdere uitgaven* veranderd wenschen.

De heer *de Jong* vraagt, waarom Gedep. Staten de begrooting zouden afkeuren, als er zoodanige post voor onvoorziene uitgaven op voorkwam. De zaken moet men toch bij haar naam noemen, en als het hier niet kon gebragt worden zou die post op het onvoorzien moeten worden overgebragt.

De heer *de Muralt* zou ook van dat gevoelen zijn, maar meent, dat het toch zeker is, dat er ook andere uitgaven te doen zullen zijn, die vooraf met zekerheid verwacht en dus wel degelijk voorzien zijn.

Zonder omvraag worden alsnu aangenomen twee voorstellen van den heer *de Muralt*, om ul. litt. *h'* te bepalen op *f* 1200 en die sub v' en w' te verhoogen elk met *f* 50.

De *Voorz.* geeft der komm. in bedenking zich te vereenigen met het voorstel, om de onderdeelen van het onvoorzien tot *f* 1671 te vereenigen, met het oog op de toegekende verhooging van twee onderwijzers traktementen.

De heer *Jongeneel* moet, nu de post dus nog *f* 250 hooger gesteld zal worden, dan zelfs door B. en W. is voorgedragen, bekennen, dat de komm. voor de begrooting dat ten zeerste betreurt.

Zonder omvraag wordt het aldus gewijzigd art. goedgekeurd op een bedrag van *f* 21650.

N°. 104. *Jaarwedden van Onderwijzers en verdere kosten van scholen van kunsten en wetenschappen f* 8,000—

De heer *Bisdom* heeft vernomen, dat er voor ieder leerling op de teekenschool *f* 3 wordt betaald; deze opbrengst vindt hij niet onder de inkomsten, bij de overige schoolgelden aangeteekend en uitgetrokken op de begrooting, zoo ook niet die der zangschool, hetgeen volgens art. 204 moet geschieden, en wèl krachtens eene verordening van den raad. Nu wenschte Spr. wèl eens te weten of zoodanige verordening niet bestaat, en, zoo neen, waarom niet, en waar die gelden dan blijven? Er behoort daaromtrent ook aan art. 238 gem. wet gevolg te worden gegeven.

De *Voorz.* zegt, dat geen schoolgeld geheven wordt, en die *f* 3 slechts een inleggeld van eenige leerlingen is, waaruit boekprijzen bekostigd en uitgereikt worden.

De heer *v. Doorn* geeft, met het oog op de door de komm. voorgestelde vermindering van *f* 500, in overweging *p*, *q*, *r* en *s* bijeen te voegen en uit te trekken op een gezamenlijk bedrag van *f* 1420 in plaats van *f* 1920.

De *Voorz.* zou haast vreezen, dat het niet voorzigtig ware dit te beperken tot eenige artikelen. Toen de begrooting door de komm. is behandeld, hadden B. en W. nog geen kennis ontvangen, dat er welligt aanleiding zou bestaan om eene zeer belangrijke klasse aan de school toe te voegen, nl. het teekenen van machinen. Spr. gelooft, dat het wenschelijk zou zijn, daarvoor eenige gelden beschikbaar te houden, en zou daarom de vermindering achterwege laten.

De heer *Boer* zal zich voor het denkbeeld van den heer *v. Doorn* verklaren, en wel op dezelfde gronden, als waarop hij zich straks voor het voorstel van den heer *de Muralt* heeft verklaard. Spr. ziet met genoegen, dat ook de heer *v. Doorn* op dit punt althans eenigermate terugkomt op het beginsel, dat hij met kracht heeft voorgestaan, en door die zamentrekking het dagel. bestuur meerdere ruimte van handelen wil geven.

De heer *de Muralt* ondersteunt zeer het voorstel van den heer *v. Doorn*, maar zou er tegen zijn, de som te brengen tot *f* 1400, en dat omdat men nu werkelijk aan het gebouw voor kunsten en wetenschappen *f* 1600 betaalt, in twee termijnen. Ieder lid zal zich herinneren, dat men jaarlijks bij de rekening twee kwitantiën vindt elk van *f* 800, en dat werkelijk de betaling daarvan geschiedt in den vorm door den heer *v. Doorn* is omschreven, terwijl wanneer b. v. de bijlage gelijk zij nu is in de begrooting wordt opgenomen, het voor B. en W. moeijelijk zal zijn te bepalen wat men volgens overeenkomst schuldig is.

De heer *Visscher* zegt, dat het blijkbaar is uit hetgeen de heer *de Muralt* zegt, dat de komm. het beginsel gelijk blijft, door nu die zamentrekking te verlangen.

De heer *v. Doorn* zegt, dat, wat hij aanmerkte, op de inlichtingen steunt door hem in de komm. ontvangen. Als men *f* 500 wil bezuinigen en deze posten vaste posten zijn, dan is Spr's doel niet de wedde der onderwijzers te verminderen. Als het vaste posten zijn, dan moet Spr. zeggen, dat de komm. verkeerd heeft gedaan met eene vermindering van *f* 500 voor te stellen. Spr. neemt dus genoegen met het voorstel van den Voorz.

De heer *Pabst* vraagt of die overige traktementen, behalve die van den rijder- en zangmeester, door den raad geregeld zijn en of het anders niet noodzakelijk ware dat dit gedaan wierd. In de tweede plaats vraagt Spr., of voor de zangschool niet de kosten van verwarming en verlichting moeten worden medegerekend onder dezelfde kosten voor de overige scholen?

De *Voorz.* zegt dat de verordening, waarbij traktementen geregeld zijn, reeds van voor $1^1/_2$ à twee jaren dagteekent. Spr. gelooft overigens ook, dat het regelmatiger ware de kosten voor verlichting bijeen te trekken.

De heer *de Muralt* gelooft met den heer *v. Doorn*, dat die post niet verminderd moet worden. Bij vroegere gelegenheden is aangemerkt, dat die post zeer hoog is en heeft men gevraagd of die niet eenigzins eene bedekte subsidie aan het gebouw was. Spr. gelooft echter niet, dat het voorzigtig ware, reeds nu te prejudiciëren en die post te verminderen, want sedert Okt. is de teekenschool weêr geopend en het 1e semester aangevangen op de gewone voorwaarde. Voor het tweede semester zou men wel de voorwaarden kunnen veranderen, maar dat is toch niet aan te raden, daar men mag hopen, dat de zaak met het gebouw tegen dien tijd geregeld zal kunnen zijn.

De heer *Bisdom* heeft op de kwitantien der vorige rekening de volgende posten gevonden: voor de Teekenschool betaald aan het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen, en wel voor één jaar of liever, voor één wintersaizoen, d. i. van Okt. tot April, twee avonden 's weeks, *f* 800, *f* 1000, *f* 145, *f* 145, en *f* 100; waarbij nog kwamen *f* 200, en *f* 239,45, en dat alles, voor verwarming, verlichting en schoonhouden van het lokaal en aankoop van pleisterbeelden. Zelfs komt onder den laatstgemelden post nogmaals ééne kwitantie voor ad *f* 93, betaald voor huur van lokaal, *met verwarming en verlichting*. Spr. zou dus vermeenen, dat het hoog tijd is, dit te verminderen, als hij hieruit geene andere gevolgtrekkingen zal maken.

De heer *Schuurman* meent, dat het teekengenootschap *Kunstliefde* de toelage niet meer noodig heeft, en vertrouwt dat het genootschap die ook niet meer zal verlangen, waarom hij voorstelt die subsidie op te heffen.

De *Voorz.* meent te mogen betwijfelen of die post wel eene eigenlijke subsidie mag genoemd worden. Zij voorziet in eene uitgave die vroeger op eene andere wijze plaats had. Vroeger werd naar aanleiding van een Koninkl. besluit te dezer zake aan jongelieden van de hoogste klasse der teekenschool gelegenheid gegeven, om op die school te teekenen naar het gekleed en naakt model, hetgeen van Stadswege bekostigd werd. Men heeft zich met de direktie van het genootschap verstaan en is overeengekomen, dat die jongelieden den toegang zouden hebben tot het genootschap Kunstliefde, en gebruik maken van de gelegenheid daar gegeven, om te teekenen naar gekleed en naakt model, zoodat door deze toelage voorzien wordt in de meerdere kosten, welke anders voor het onderwijs op de teekenscholen te maken zouden zijn.

De heer *Pabst* vraagt of voor het bijwonen der stedel. zangschool betaald wordt?

De *Voorz.* antwoordt dat elk leerling *f* 2 's jaars voor muziek betaalt.

De heer *Pabst* acht het niet regelmatig dat de raad van die ontvangsten kennis draagt.

De *Voorz.* meent, dat men wel in het oog moet houden, dat dit geen betaling is; de leerlingen betalen niets voor het onderwijs op de school gegeven. De bedoelde *f* 2 strekken tot aankoop van muziek enz. welke men als schoolbehoefte kan beschouwen.

De heer *Schuurman* zegt na de mededeeling van den Voorz. zijn voorstel voor dit jaar in te trekken waarop de post zonder omvraag wordt aangenomen.

N°. 105. *Toelage aan de technische school f* 2,000—

De heeer *de Graaf* is degeen die zich in de komm. tegen deze post verklaard heeft. Hij gelooft, dat die school, die door 40 kinders meest uit den gegoeden stand wordt bezocht, geen aanspraak op zoo krachtige ondersteuning uit stads kas kan maken. Er zijn verscheidene leerlingen ook van buiten de stad van zeer gegoede ouders, zelfs van zoodanige, die voor kost en inwoning *f* 900 en *f* 1000 betalen en die kunnen ook stellig zoodanig schoolgeld betalen, dat de kosten kunnen gedekt worden.

De heer *Bake* ziet met leedwezen weder bezwaren opperen tegen de subsidie aan die school. De eerste aanmerking, dat zij bezocht wordt door kinderen van gegoede ouders, is juist, maar in die kategorie vallen ook andere inrigtingen. Men geeft ook *f* 5000 aan de akademie en *f* 6000 voor het gymnasium. De technische school kon zonder de subsidie met die der provincie niet bestaan. Dat de vooruitzigten zich in de toekomst zich niet zullen verwezenlijken, wil Spr. niet zeggen, want reeds dit jaar zijn er 7 leerlingen meer dan het vorige. Desniettemin kan zij niet zonder subsidie hare onkosten goed maken. Uit de rekening blijkt, dat een te kort van *f* 3000 bestaat. Met de subsidie der stad zou ook die der provincie vallen, en men kan onmogelijk *f* 2500 overslaan over de leerlingen. De verzorgers der school hebben steeds symphatie in den raad gevonden, en het doet Spr. leed nu te hooren beweren: dat de inrigting vreemd is aan onzen landaard. Spr. zou zich niet vermeten een oordeel te vellen over eene wetenschap, waarmede hij niet bekend ware. Buitendien, behalve dat de school wetenschappelijke waarde heeft, heeft zij voor de stad ook materieële waarde, daar de helft der leerlingen uit andere plaatsen is en vele gezinnen zich er zelfs hier om vestigen. Dat bewijst, dunkt Spr., voor de doelmatigheid der inrigting en voor de behoefte.

De heer *de Muralt* heeft mede met leedwezen het voorstel vernomen. Van alle subsidiën van dien aard, is deze zeker die, welke Spr. het meest genoegen doet. Te dien opzigte vereenigt bij zich geheel met wat de heer *Bake* zegt. Die school heeft ook vroeger veel welwillendheid bij den raad gevonden, en reeds voor Spr. lid van den raad was, was hij in eene andere betrekking in staat zich meer van nabij bekend te maken met het nut daarvan voor de stad. Men behoeft slechts het verslag der kamer van koophandel te lezen, waarin hij bij herhaling wijst op de goede resultaten van en de behoefte aan zulk eene inrigting. Spr. gelooft, dat zij, die vroeger zoo veel geldelijke opoffering en tijd voor haar veil hadden, door het votum van den raad zullen worden aangemoedigd, om voort te gaan den bloei en de verdere ontwikkeling der inrigting te helpen bevorderen, als wanneer Spr. zich overtuigd houdt, dat zij binnen korten tijd zoo in bloei zal toenemen, dat zij niet langer de geldelijke ondersteuning van den raad zal behoeven. Nu echter heeft men zich kunnen overtuigen, dat er wekelijk nog een te kort bestaat van ongeveer *f* 3000. Spr. aarzelt daarom niet zijne stem te geven aan het voorstel, om weder aan die voortreffelijke inrigting, waarop de stad met regt trotsch mag zijn, eene subsidie te verleenen. Spr. houdt het ook voor goed een blijk van belangstelling te geven in eene zaak, waardoor de industrie zeer zeker kan bevorderd worden, nl. door eene school tot opleiding van industrielen, al zij het den ook de nijverheid daardoor beschermd wordt.

De heer *Boer* kan zich ook geheel vereenigen met de meerderheid der komm. en met de gronden voor haar gevoelen aangevoerd. De vorige Spr. heeft in zijne laatste woorden iets gelegd, dat eene beschuldiging tegen Spr. zou kunnen zijn, door de subsidie te willen voorstellen als bescherming der nijverheid. Spr. meent, dat als men eenig denkbeeld heeft van bescherming van nijverheid, men ook ligt zal inzien, dat die niets gemeens heeft met eene toelage voor nijverheidsonderwijs. Het geldt hier de eenige inrigting, waarin op geregelde wijze gezorgd wordt, dat onze vaderlandsche jeugd kan meêdingen met het buitenland. En wanneer men soms klagten hoort, dat de nijverheid hier niet op de hoogte des tijds is, en achterstaat bij die van het buitenland, dan is het zeker daaraan toe te schrijven, dat het technisch onderwijs in het buitenland beter en meer algemeen geweest is, en men dat hier moet navolgen. En als dat het gebrek is, waaraan de nijverheid lijdt, en waarvan dus de gansche industrie de nadeelige vruchten plukt, dan kan Spr. zich niet begrijpen de verklaring dat die inrigting *overbodig* zoude wezen. Dit is wederom een van die uitspraken, die zonder eenig bewijs en tegen elke ondervinding aandruischende worden geuit, welke Spr. volstrekt vreemd en bijna ongerijmd voorkomen.

Zonder omvraag wordt het art. aangenomen

No. 106 wordt zonder omvraag aangenomen.

N°. 107. *Kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen.* . . . . *f* 13,000—

De heer *Jongeneel* zegt, dat op de geheele begrooting geen uitgaaf voorkomt waarvan het bestuur onzekerder is in hare berekening dan in dit artikel. Zij heeft gemeend dit cijfer te moeten uittrekken op *f* 17000, omdat na eene tienjarige ondervinding, dit als middelcijfer is aan te nemen; maar of de uitkomst dit zal bevestigen, dat kan alleen de tijd leeren en om dit met één enkel voorbeeld op te helderen zegt Spr.: in 1847 is 30/m uitgegeven, terwijl in 1848 nog geen 15/m werd gevorderd; deze toestand alleen zoude gebiedend eene verandering eischen; maar een tweede bezwaar is er in deze geheele uitgaaf, dat het bestuur niet eens met juistheid kan oordeelen of dat geld goed besteed is; de rekening toch der maats. van weldadigheid is zoo onvolledig en verspreidt zoo weinig licht, dat Spr. nog eens moet terugkomen op zijne schriftelijke mededeeling in de komm. der begrooting gedaan. Wanneer toch aan een bestuur alléén het regt wordt gegeven de vele duizenden te valideren en de redenering goed te keuren, wordt eèn geheel ander toezigt gebiedend gevorderd. En toch, het administratief gebrek zegt Spr. is het minste der geheele geschiedenis; van een veel hooger standpunt moet het beschouwd worden. De armen, zoo vervolgt hij, hebben aanspraak op onze hoogste liefde, maar bovenal hebben zij aanspraak op eene gelijke verdeeling dier liefde, en wanneer men nu bedenkt dat een deel der armen door onze armenkamer wordt verpleegd, verzorgd en zoo het mogelijk is weder aan de maatschappij teruggegeven, en een ander deel, dat gelijke aanspraak heeft als ballingen onder den vreemden leeft en van ons zijn afgestooten als giftige planten, en dat vaak broeders en zusters onder een dak geboren en door dezelfde vader- en moederliefde groot gebragt, kan dan deze orde der dingen blijven en roept het niet dringend om verbetering? Maar daar is meer; het groote geheim eener armenkamer is de verbetering der toekomst; eene armenkamer die zijne toekomst niet in het oog houdt, begrijpt de waarde zijner instelling niet. Spr. neemt geheel aan, dat die toekomst door onze armenkamer begrepen is, en waardeerende de strengheid der armenwet, heeft zij die nageleefd en vele duizenden bespaard, en de ondervinding heeft geleerd de juistheid dier groote waarheid, dat de grootste strengheid de hoogste liefde is; want behalve de geldelijke besparing is eene grootere verdienste het gevolg; want zoovele gezinnen zijn aan den arbeid teruggegeven, zoovele vaders en moeders die vroeger bedeeld werden, verdienen, al is het ook in het zweet huns aanschijns, het brood, en zitten weder in eigen woning en aan eigen haard. En vraagt het, zoo vervolgt Spr., aan de kinderen van die vrijen, zij zullen het u allen antwoorden, hoeveel gelukkiger het is, kinderen te zijn van ouders wien het leven weder ernst is; maar het kind van den balling komt nooit weer terug, noch de taal, noch de zeden, noch de opvoeding, noch de eenzijdigheid der wetenschap roepen het tot ons, het is van ons vervreemd, het vonnis van den vader kleeft nog op het kind; van dit alles was Spr. innig overtuigd toen hij zijne schriftelijke beschouwing aan de komm. voor de begrooting mededeelde, welke die beschouwing tot de hare heeft gemaakt. Spr. verlangt, dat zulk eene toestand zoo spoedig mogelijk ophoude en het beheer dezer tak van administratie onder de bemoeijingen der armenkamer worde gebragt, opdat door een scherper toezigt in het leven te roepen, ook het lot dezer armen, zooveel het er vatbaar voor is, eene verbetering onderga. De armenkamer verbindt zich tot niets; de toekomst kan alleen leeren of er vele dan weinigen uit het oord hunner ballingschap zullen wederkeeren, maar de arm… te leeren kennen en de mate hunner geschikth… tot het maatschappelijk leven terug te worden ge… zal de eerste schrede zijn, die van de zorg… armenkamer getuigt.

De heer *de Muralt* is het met het denkbeeld… den vorigen Spr. zeer eens. De Voorzitter der… kamer heeft ook op dit punt reeds de aandach… het dagelijksch bestuur gevestigd. Spr. herinner… raad dat hij ook zonder nadere voordragt v… en W. reeds van de zaak is gesaisisseerd, naar… leiding van een door den heer *Schuller* tw… drie jaren geleden uitgebragt belangrijk rappo… de zoogenaamde fundatie van *Evert van de*… welke de grondslag behoort te zijn tot zoo… inrigting als de heer *Jongeneel* op het oog… welk rapport nog onafgedaan is gebleven.

De heer *Pabst* vraagt of die post dan niet … zou moeten worden omschreven, voor het ge… zij wierden gebragt in den loop des jaars.

De heer *Boer* meent, dat men te ver g… reeds hier omtrent dit punt verandering op d… ter sprake te brengen. Hij wil eens aanneme… *al* de konklusiën van het rapport der armen… over deze zaak als voorstellen van het dagel. … aan den raad worden voorgedragen, en ook de… daarmede vereenigt, dan zal dat alleen leiden t… opdragt van dien tak der armenverzorging … Aalmoesenierskamer en de benoeming eener kom… zich te verzekeren van den toestand der armen… koloniën. De adviserende komm. heeft toch … begrepen, dat het dwaasheid ware iets verder te… regelen, of zich omtrent overkomst der armen … rigting van een werkhuis vooralsnog in het m… te laten.

Zonder omvraag wordt de post even als de v… aangenomen, waarna in behandeling komt:

N°. 109. a. *Kosten van het burgerlijk arm… daaronder begrepen de uitkeering van de … spruitende uit de werkzaamheden van de b… leening, ten voordeele van de Aalmoessenier… ad* *f* 2000—. . . . . . . *f* 25.500—

b. *Subsidien aan Godshuizen, armen-administratien en andere instellingen van weldadigheid* - 5000—

f 30…

met de konklusie van het rapport der kom… het armwezen, strekkend om geen gevolg te… aan een verzoek van het Israël. armbestu… subsidie te erlangen of eene uitkeering … van *f* 3000, maar integendeel te blijven v… de subsidie telken jare met *f* 50 te verm… en dus dit jaar *f* 300 te verleenen.

Zonder omvraag wordt de post met de k… van het rapport, even als ook de beide v… artt. aangenomen.

N°. 112. *Reisgelden te verstrekken aan ar… santen* . . . . *f*…

De heer *Bisdom* draagt op dezen post eene ve… ring van *f* 100 voor, naar aanleiding van e… tantie der vroegere rekening, waarbij op di… door Burgem. *Kien* is uitgegeven *f* 198,50 … is dan toch nog ruim *f* 100 speling voor onv… voorvallen over.

De *Voors.* acht het niet wenschelijk dat … verlagen, daar die reisgelden dienen ter ver… van doortrekkende armen; wier langdurig ve… wenschelijk wordt geacht. Zoo men op een ja… *f* 198 mogt hebben uitgegeven, zullen er… jaren van een hooger bedrag zijn en wijst… op, dat ook wel *f* 300 en meer is uitgegev…

Het art. alsnu goedgekeurd zijnde wordt … verdaagd tot morgen ten 6 uur.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZO…